Rubberallergie

Dermatologie

Beter voor elkaar

Ikazia ziekenhuis

U bent allergisch voor rubber: wat nu?

Uw dermatoloog heeft aangetoond dat u allergisch bent voor rubber. Wanneer u met rubber in aanraking komt, kan dat aanleiding geven tot het ontstaan of verergeren van eczeem. Het is dus van groot belang om contact met rubber zoveel mogelijk te vermijden. Deze folder kan u daarbij behulpzaam zijn.
Voor meer informatie over allergisch contacteczeem in het algemeen verwijzen wij u graag naar de informatiefolder “Allergisch contacteczeem” van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie.
Deze kunt u bij uw dermatoloog aanvragen.

Wat is rubber en wat zijn rubbertoevoegingen?

Rubber wordt als sap gewonnen uit de bast van de rubberboom, maar kan ook synthetisch worden bereid. Om rubber geschikt te maken voor toepassing in autobanden, handvatten, elastiek en dergelijke, moeten de rubbermoleculen chemisch aan elkaar gekoppeld worden, zodat de gewenste eigenschappen van elasticiteit en stevigheid ontstaan. Dit proces heet vulcanisering en wordt bij de fabricage van rubber tot stand gebracht door toevoeging van een aantal chemische stoffen. Voor één of meer van deze hulpstoffen bent u allergisch. Het betreft vooral "rubberversnellers", die de vulcanisering ondersteunen en "anti–oxidantia", die worden toegevoegd om veroudering en uitdroging van rubber tegen te gaan.
Deze stoffen blijven in lage concentratie in rubberen voorwerpen aanwezig en kunnen hieruit vrijkomen, de huid binnendringen en allergische reacties veroorzaken. Voorbeelden van rubberversnellers zijn de benzothiazolen (onder andere mercaptobenzothiazol of MBT), thiuramverbindingen, carbamaten, guanidines en thioureum–verbindingen. Een anti–oxiderende stof in rubber, die allergie kan veroorzaken, is N–isopropyl–N–phenyl–p–phenyleendiamine of IPPD. Deze stoffen kunnen zowel in natuurlijk rubber als in synthetisch rubber voorkomen.
Voor alle duidelijkheid: uw rubberallergie heeft NIETS te maken met 'latexallergie', waarbij mensen na contact met bijvoorbeeld operatiehandschoenen of condooms acute klachten van galbulten, zwellingen of benauwdheid krijgen en zelfs in shock kunnen raken.

In welke producten komen rubbertoevoegingen voor?

Rubbertoevoegingen zitten in vrijwel alle rubber producten. Velen komen dagelijks in contact met rubber via potloodgom, handschoenen voor huishoudelijk of medisch gebruik, handvatten, stuur, versnellingspook, schoeisel (met name sportschoenen), ballonnen, slangen, elastiek in kleding en rond postpakketten (postbodes), koptelefoons, surfpakken en roltrapleuningen. Ook condooms, pessaria en fopspenen bevatten rubber. Daarnaast worden in bepaalde beroepen beschermende handschoenen, (duik–)maskers en laarzen van rubber gebruikt. De 'lopende band' in fabrieken is dikwijls van rubber. Monteurs komen in contact met autobanden, V–snaren, electriciteitskabels en gereedschapshandgrepen van rubber. Boeren komen in aanraking met rubber via melkmachines en tractorbanden. Rubber bevindt zich ook in de onderlaag van veel tapijtsoorten. Sommige rubbertoevoegingen of daaraan verwante stoffen komen voor in lijmen, in bestrijdings–middelen of in bepaalde soorten verf (dit heeft niets te maken met latexverf).

Hoe ziet allergisch contacteczeem door rubber eruit?

Allergisch contacteczeem door rubbertoevoegingen uit zich meestal als een jeukende rode uitslag met schilfering. Soms zijn er ook pukkels en blaasjes te zien, of kan het eczeem zelfs nattend worden. Vorm en plaats van het eczeem kunnen een belangrijke aanwijzing leveren in de richting van rubber als oorzaak.
Eczeem aan de voeten kan het gevolg zijn van rubber in de binnenzool of in de zachte binnenbekleding van schoenen, met name sportschoenen.
Ook uit de schoenlijm kunnen de verantwoordelijke stoffen vrijkomen.

Eczeem aan de onderbenen kan men zien door kaplaarzen of door het elastiek in (steun)kousen. Elastiek in ondergoed kan klachten geven in de liezen, taille en onder de BH. Bij een allergie door rubber handschoenen zit het eczeem vaak op de dunnere huid van de handruggen en de polsen, terwijl eczeem door een handgreep of versnellingspook soms beperkt blijft tot de handpalm. Bij eczeem in het gelaat lijkt de relatie met rubber soms moeilijk te leggen. Bij personen die beroepshalve duik– of gasmaskers dragen kan het snel duidelijk zijn, maar rubberdeeltjes kunnen ook indirect in het gelaat terechtkomen, bijvoorbeeld bij wrijven rond de ogen na het dragen van rubber handschoenen of anderszins hanteren van rubber met de vingers. Het is mogelijk dat u van sommige rubberproducten wel eczeem krijgt en van andere niet. Dit kan komen doordat de rubbertoevoeging waarvoor u allergisch bent in bepaalde producten van rubber ontbreekt, of er minder gemakkelijk uit vrijkomt.

Wordt mijn eczeem geheel veroorzaakt door contact met rubber?

Het is inderdaad mogelijk dat uw eczeem geheel veroorzaakt wordt door contact met rubber. Toch komt het regelmatig voor dat eczeem blijft bestaan of alleen maar iets beter wordt wanneer u contact met rubber goed vermijdt. Dat komt omdat eczeem vaak meerdere oorzaken heeft.
Naast allergie kan irritatie meespelen, bijvoorbeeld door contact met water, zeep, afwasmiddelen en dergelijke, of door de kou. Daarnaast kan eczeem ontstaan als uiting van een erfelijk bepaalde aanleg tot eczeem, astma of hooikoorts.
Het is altijd zinvol om rubber zo goed mogelijk te vermijden, maar dat zal dus helaas niet altijd tot volledige genezing van uw huid leiden!

Hoe kunnen allergische reacties worden voorkomen?

Of dit eenvoudig of ingewikkeld is, hangt af van de manier waarop uw allergie voor rubber zich uit.
Heeft u een voeteczeem door rubber in de binnenzool of –bekleding van de schoen, dan moet u schoenen met leren of kunststof binnenwerk gaan dragen.
Bij allergie voor handschoenen van rubber of elastische steunkousen zijn er speciale alternatieven verkrijgbaar, waarin de bovengenoemde stoffen ontbreken. Dit kunt u met uw dermatoloog overleggen.
Gereedschapshandgrepen en sturen van rubber kunnen worden vervangen door plastic.
Bij eczeem op de plaatsen van elastiek in het ondergoed wordt het ingewikkeld. Soms kan ondergoed waarin polyurethaan (Lycra) is verwerkt uitkomst bieden. Ook kan men boxershort–type ondergoed met koord in plaats van taille–elastiek dragen. Een enkeling reageert alleen allergisch op elastiek in ondergoed dat is gewassen met bleekmiddel.
Indien men beroepshalve veel aan rubber wordt blootgesteld (industrie, monteurs) kan het in de praktijk onmogelijk blijken contact ermee afdoende te vermijden. Overleg met de bedrijfsarts is bij een rubberallergie dan ook sterk aan te bevelen.

Hoe weet ik welke producten veilig zijn?

Elk product waar u aan ziet, ruikt of voelt (rekbaarheid) dat er rubber in is verwerkt, kan de toevoeging bevatten waar u allergisch voor bent. Het is helaas in de praktijk vaak erg moeilijk of zelfs onmogelijk om er achter te komen of dat inderdaad zo is.

Deze folder is gebaseerd op informatie van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie
www.nvdv.nl
www.huidarts.info

Ikazia Ziekenhuis
Montessoriweg 1
3083 AN Rotterdam
www.ikazia.nl

Rubberallergie
800304-NL / 2012-08